

Ikäihmisten liikuntapalvelut

238/12.04.00/2015

SIVLK 27.08.2015 § 24

Lisätiedot:

Kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö Anders Lindholm-Ahlefeldt
puh 050 366 4251
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Kansalaisopiston rehtori Roger Renman
puh (09) 5056 273
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Vanhusneuvosto on saanut kirjeen koskien ikäihmisten liikuntapalveluja ja ilmoittautumiskäytäntöä. Kirje käsiteltiin vanhusneuvoston kokouksessa 15.4.2015 kohdassa 9, Muut asiat. Vanhusneuvosto päätti lähettää kirjeen (liitteenä) sivistyslautakunnalle (kirje on kirjattu saapuneeksi 5.5.2015). Kirjeessä, vanhusneuvoston jäsen, Arto Kivisaari, esittää huolensa siitä, että Kauniaislaiset seniorit jäävät vaille paikkaa ohjatun liikunnan siirryttyä liikuntapalveluista kansalaisopiston alaisuuteen 1.1.2015.

Vastaus vanhusneuvostolle

Ohjattu liikunta siirrettiin kansalaisopiston alaisuuteen liikuntalautakunnan (§ 36 28.8.2014), ja sivistyslautakunnan päätöksellä (§ 32 21.8.2014). Em. päätöksellä liikuntapalveluiden ohjatut liikuntaryhmät ja ohjaajat ovat siirtyneet 1.1.2015 alkaen osaksi kansalaisopiston toimintaa. Kaupunki saa valtionapua jokaisesta opetustunnista joten taustalla on tahto kartuttaa kaupungin talousrakennetta. Valtio maksaa valtionosuutta opiston järjestämistä normaalitunneista. Osuus on 52,0752 euroa per tunti. Ohjatun liikunnan siirrolla kansalaisopistoon tuntimäärä kasvoi 1.431 tunnilla. $1.431 \times 52,0752 = 74.519,61$ euroa. Valtionosuus maksetaan retroaktiivisesti tuntimäärän mukaan ja kansalaisopisto saa tämän lisän tuntimääräänsä valtionosuuksien laskentaan vuonna 2018. Valtionosuuden vahvistaa Opetushallitus ja se vaihtelee valtionbudjetin mukaan.

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 6.5.2015 (§ 106) hyväksyä uimahallin saneerauksen tarveselvityksen (YLK § 45 21.4.2015, LII § 23 23.4.2015) vaihtoehdon 1 mukaisella sisällöllä eli peruskorjauksella siten, että lisäällastilojen rakentamista ilman uimahallin laajennusosan rakentamista selvitetään. Lisäksi KH kehotti liikuntatointa suorittamaan uimahallin käyttövuorojen uudelleen tarkastelua huomioimalla vesiliikuntaharrastajien kasvavat käyttötarpeet. Kaupunginhallitus hyväksyttyä tarveselvityksen, hankkeen valmistelu jatkuu hankesuunnittelun käynnistämällä ja hankesuunnitelman tekemisellä vuoden 2015 aikana. Liikuntapalvelut ja yhdyskuntatoimi ovat yhdessä selvittäneet mahdollista lisäällastilojen rakentamista ja tilojen uudelleensijoittamista uimahallirakennukseen viitaten edellä mainittuun

kaupunginhallituksen hyväksymään peruskorjauksen ehtoon jossa lisäallastilojen rakentamista ilman uimahallin laajennusosan rakentamista selvitetään. Asia käsitellään liikuntalautakunnassa 25.8.2015.

Vesijumppaa pyritään järjestämään kysynnän mukaan tilat huomioiden. Tällä hetkellä tilanne uimahallissa on se, että lisäryhmiä ei voida perustaa allastilan ollessa rajallinen. Todettakoon, että uimahallia käyttävät säännöllisesti myös koululaiset, päiväkodit, vesijuoksijat, kuntouimarit, kilpauimarit, harrasteuimarit sekä seurat.

Palvelunäkökulmasta, kansalaisopisto pystyy olemassa olevien tilojen puitteissa tarjoamaan kattavia liikuntapalveluja kysynnän mukaan. Liikuntaryhmät noudattavat kansalaisopiston toimintaperiaatteita ja ns. kausiliikunta on muuttunut kurssimuotoiseksi. Kurssien pituudet vaihtelevat ja hinnoittelu perustuu tuntimäärään. Pääsääntöisesti kurssit ovat 16 kertaa kaudessa (syys/kevätkausi).

Siirron jälkeen kaupungilla on yksi ilmoittautumisjärjestelmä, johon on koottu kaikki kaupungin tarjoamat ryhmät (aikaisemman ohjatulla liikunnalla oli oma ilmoittautumisjärjestelmä ja kansalaisopistolla oma). Järjestelmä ei vaadi opiskelijalta ennakorekisteröintiä. Internetin kautta ilmoittautuminen oli käytössä jo ennen muutosta ja vähentääkseen ilmoittautumiseen liittyvää epätietoisuutta, kaikilla henkilöillä, jotka olivat mukana syyskaudella, oli mahdollisuus ilmoittautua ennakkoon samaan ryhmään kevätkaudelle. Tämä käytäntö jatkuu. Ilmoittautumisen voi tehdä ilmoittautumisjärjestelmän kautta tai puhelimitse, riippuen siitä minkä asiakas itse kokee helpommaksi. Kansalaisopistossa on aina paikalla toimistonhoitaja. Ennen tavoitettavuus oli heikkoa, kuten Arto Kivisaari mainitsee kirjeessään 30.3.2015, koska ohjaajat pääsivät satunnaisesti vastaamaan puhelimeen sinä aikana kun heillä ei ollut ohjausta. Nyt ilmoittautumisissa on käytössä viisi puhelinta ja oma toimistonhoitaja ilmoittautumispäivän jälkeen.

Kurssien hinnat muuttuivat myös siirrossa kurssiperusteiseksi, yhdenmukaistuivat ja tulevat asiakkaille pääsääntöisesti halvemmiksi. Tuntien korvaavuus mahdollistui myös ketterämmin muutoksen myötä. Jos opiskelija ei pääse omaan tuntiinsa, niin hän voi käydä saman ohjaajan toisella tunnilla. Kurssien osallistumisen laskutus ja mahdolliset peruutukset tapahtuvat yhden henkilön kautta (kansalaisopiston kanslia puh. (09) 505 6274).

Myös markkinointi on voitu järjestää ketterämmin, ja tällä hetkellä kaikki kaupungin ohjattu liikuntatarjonta on yksissä kansissa ja se jaetaan jokaiseen Kauniaislaiseen talouteen, kansalaisopiston kurssiluettelon muodossa. Ohjatun liikunnan siirtyminen kansalaisopistoon on tuonut synergiaefektejä kauttaaltaan koska kansalaisopiston kurssilaiset ovat huomanneet ohjatun liikunnan kurssit ja päinvastoin. Lisääntyneiden kurssimaksujen ansiosta opisto on pystynyt kasvattamaan tuntimääräänsä 7.500 tunnista (arvioitu tuntimäärä vuodelle 2015) 9.000 tuntiin vuodessa (todellinen tuntimäärä vuonna 2015). On myös huomioitavaa, että suuremmalla opistolla on enemmän vaikutusta kurssilaisten osaamiseen. Palvelua voidaan helpommin monipuolistaa ja etenkin terveysvaikutteisiin kursseihin voidaan panostaa laajemmin joka vaikuttaa yleiseen sivistyneisyyteen ja hyvinvointiin sekä paikallisesti että lähialueella.

Pääkaupunkiseudun ja yleensä koko Suomen kansalaisopistojen

toimintaan on mahdollista osallistua kotikunnasta riippumatta. Espoolaiset opiskelijat mahdollistavat kurssimaksuillaan laajan kurssivalikoiman Kauniaisten kansalaisopistossa. Vuonna 2014 kansalaisopistolla oli 46 % espoolaisia opiskelijoita. Syksyn 2015 ilmoittautumisia varten opisto markkinoi vahvasti ilmoittautumisten merkitystä ohjatun liikunnan opiskelijoille. Arto Kivisaaren kirje voidaan nähdä reaktiona tähän. Ohjatun liikunnan enimmäkseen kauniaislaiset opiskelijat ottivat ilmeisesti oppia kyseisestä markkinoinnista, koska espoolaisten osuus opiskelijoista on nyt laskenut 39 %:iin. Koska Kauniainen on kaupunki kaupungin keskellä, on luontevaa, että lähialueen asukkaat voivat osallistua kurssille mahdollisimman lähellä kotipaikkaa. He käyttävät myös pääsääntöisesti kaupungin yrittäjien muita palveluita, esim. ruokaostokset. Arto Kivisaari esittää kirjeessään huolen siitä, ”että toiskuntalaiset valtaavat ryhmät”, ja myös vanhusneuvosto ehdottaa pöytäkirjassaan 3/2015 ”palaamista edelliseen käytäntöön, missä kauniaislaisilla oli mahdollisuus ilmoittautua ennen ulkopaikkakuntalaisia”. Espoolaisia oli aikaisemminkin mukana ryhmissä n. 20 %. Syksyllä 2015 espoolaisten osuus vesijumpissa on 18 % kurssilaisista. Syksyn 2015 vanhan ohjatun liikunnan kurssi-ilmoitukset jakautuvat seuraavasti: Kauniainen 513 ilmoitusta, Espoo 88 ilmoitusta (17 %). Espoolaisten osuus ei siis ole lisääntynyt.

Yhteenvedona voi todeta, että huoli siitä, että espoolaiset valtaisivat ohjatun liikunnan kurssit, ei ole toteutunut. Suurin ongelma on, että kysyntä ylittää tarjonnan. Kansalaisopiston kurssilaisien määrä on viidessä vuodessa kasvanut 3.400 kurssilaisesta 6.800 kurssilaiseen. Muutos on toteutettu kurssimaksuja korottamalla. Espoolaisten 39 %:n osuus opiskelijoista on vahvasti mukana maksamassa laajennettua toimintaa. Suuri kysyntä ei koske ainoastaan vanhoja ohjatun liikunnan kursseja vaan myös muita terveys- ja hyvinvointikursseja, sekä tiettyjä muita kursseja, esim. keramiikka, suomen kielen kurssit, espanjan ja italian alkeet, lasten värikylvyt, jne. Tilannetta on parannettu muuttamalla Petran kolmas kerros liikuntasaliksi ja näin ollen Petrassa on nyt kaksi liikuntasalia. Uusia kursseja perustetaan, mikäli se on opettajalle mahdollista ja tiloja löytyy.

Liite: Kauniaisten sivistyslautakunnan saatekirje

Sivistystoimenjohtaja:

Sivistyslautakunta hyväksyy kansalaisopiston vastauksen vanhusneuvoston kirjeeseen ja välittää vastauksen edelleen vanhusneuvostolle.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.